

Protokół nr 19/24 z XIX posiedzenia Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

Dziewiętnaste posiedzenie Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (KM RPO WP) odbyło się 14 listopada 2024 roku w Hevelianum, przy ulicy Gradowej 8 w Gdańsku.

W posiedzeniu wzięło udział 15 członków Komitetu (lub przedstawiciele podmiotów delegujących upoważnionych do udziału w posiedzeniu), 10 stałych zastępców, 1 obserwator oraz zaproszeni goście. Lista obecności stanowi **załącznik nr 1** do niniejszego protokołu.

Ad. 1

Zastępca Przewodniczącego KM RPO WP 2014-2020, Pan Marcin K. Skwierawski, Wicemarszałek Województwa Pomorskiego, otworzył XIX posiedzenie Komitetu Monitorującego. Zastępca Przewodniczącego przywitał wszystkich uczestników i wygłosił krótkie przemówienie.

W dalszej kolejności Zastępca Przewodniczącego zgłosił wniosek o wprowadzenie zmiany w porządku obrad w stosunku do wersji, która została przekazana Komitetowi przed posiedzeniem. Zaproponowana poprawka polegała na zmianie kolejności dwóch pierwszych punktów porządku obrad tak, aby najpierw przedstawiona została prezentacja nt. polityki gospodarczej Pomorza w czasie kryzysu Covid-19, a dopiero po niej prezentacja na temat stanu wdrażania RPO WP 2014-2020. Uwag i wniosków do przedstawionego uczestnikom, zmienionego porządku obrad nie zgłoszono i został on przyjęty jednogłośnie. Porządek posiedzenia stanowi **załącznik nr 2** do protokołu.

Ad. 2

Zastępca Przewodniczącego oddał głos Panu Stanisławowi Szultce (Dyrektorowi Departamentu Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), który przedstawił prezentację nt. polityki gospodarczej Pomorza w czasie kryzysu Covid-19. Prezentacja stanowi **załącznik nr 3** do protokołu.

Przewodniczący podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Ad. 3

Zastępca Przewodniczącego oddał głos pracownikom Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego: Panu Janowi Szymańskiemu (Dyrektorowi Departamentu Programów Regionalnych) oraz Panu Mirosławowi Zuchollowi (Zastępcy Dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego), którzy przedstawili prezentację nt. stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Prezentacja stanowi **załącznik nr 4** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Głos zabrał Pan Piotr Wójciki (Ministerstwo Finansów). W pierwszej kolejności zapytał, czy Instytucja Zarządzająca widzi jakiegokolwiek zagrożenia mogące przeszkodzić w pomyślnym zakończeniu projektów, które w dalszym ciągu pozostają w trakcie realizacji. Następnie poruszył temat wydatków które zostały scertyfikowane do Komisji Europejskiej. Zapytał, czy do Instytucji Zarządzającej dotarły sygnały, które wskazywałyby na możliwość zakwestionowania przez Komisję Europejską części tych wydatków jako wydatków kwalifikowalnych. Zauważył w tym kontekście, że Komisja Europejska wystawiła Polsce w bieżącym roku noty budżetowe na każdym z programów operacyjnych, co wiązało się z koniecznością wyasygnowania z budżetu państwa kwoty kilkuset milionów euro w celu ich pokrycia. Ostatnie pytanie dotyczyło slajdu przedstawiającego przestrzenny rozkład wsparcia *per capita* z Europejskiego Funduszu Społecznego. Pan Piotr Wójciki zwrócił uwagę na znaczące dysproporcje w tym zakresie pomiędzy powiatami województwa pomorskiego. W jego opinii zastanawiający jest zwłaszcza stosunkowo niski poziom wsparcia w Gdyni. Zapytał w związku z tym o możliwe przyczyny takiego stanu.

Pani Romana Aziewicz (Europejskie Ugrupowanie na Rzecz Edukacji i Kreowania Aktywności "EUREKA") także zapytała o przyczyny dysproporcji w przestrzennym rozkładzie wsparcia z EFS wskazując na stosunkowo niski w jej opinii poziom wsparcia w powiecie wejherowskim.

Pan Mirosław Zucholl odnosząc się do przestrzennego rozkładu wsparcia z EFS zauważył, że wpływ na jego ukształtowanie ma wiele czynników. W głównej mierze jest on wynikiem aktywności projektodawców, przy czym bardzo istotna jest także kwestia liczby projektów, którym udało się pozytywnie przejść procedurę konkursową. Jak bowiem podkreślił, nawet w przypadku znaczącej aktywności projektodawców z danego powiatu, na przeszkodzie mógł stanąć ograniczony budżet naborów. Pan Mirosław Zucholl zauważył ponadto, że tego rodzaju zestawienia z natury obarczone są pewnymi niedoskonałościami i stanowią przybliżony obraz rzeczywistości. Warto jego zdaniem pamiętać, że wiele projektów miało charakter ogólnowojewódzki co oznacza, że mogli w nich uczestniczyć także mieszkańcy Gdyni czy powiatu wejherowskiego, co nie będzie miało jednak odzwierciedlenia na kartogramie przedstawiającym przestrzenny rozkład wsparcia w podziale na powiaty.

Zastępca Przewodniczącego zauważył, że wójtowie, burmistrzowie czy prezydenci miast często stają przed koniecznością podjęcia trudnych decyzji w kontekście aplikowania o środki unijne m.in. ze względu na ograniczone zasoby ludzkie jakimi dysponują. To, że w danym powiecie relatywnie mniej środków pozyskano z Europejskiego Funduszu Społecznego może w związku z tym oznaczać, że w większym stopniu skoncentrowano się tam na projektach infrastrukturalnych.

Odpowiadając na pytanie dotyczące niezakończonych projektów Pan Jan Szymański poinformował, że są to w ogromnej większości projekty znajdujące się aktualnie w trakcie kontroli na zakończenie. Jak zauważył, skumulowanie znacznej liczby projektów do kontroli w roku 2024 było spowodowane faktem, że wiele projektów kończyło się w ostatnim roku kwalifikowalności wydatków (tj. w 2023). Przypomniał, że na wydłużanie okresu realizacji znaczący wpływ miały utrudnienia i problemy wynikające m.in. z pandemii Covid-19 oraz wzrostu kwot poprzetargowych w związku ze zmianami gospodarczymi spowodowanymi rosnącą inflacją i działaniami wojennymi w Ukrainie. Odnosząc się do kwestii ewentualnych zagrożeń Pan Jan Szymański podkreślił, że są one nieodłącznym elementem funkcjonowania Instytucji Zarządzającej i beneficjentów. Przypomniał w tym kontekście, że realizacja wielu projektów była bardzo skomplikowana i obfitująca w szereg problemów, co w niektórych przypadkach spowodowało konieczność zawierania aneksów na projekty fazowane i niefunkcjonujące.

Pani Dorota Płachta (Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego) odnosząc się do pytania o wydatki certyfikowane do Komisji Europejskiej poinformowała, że Instytucja Zarządzająca nie ma na chwilę obecną żadnych informacji wskazujących na możliwość zakwestionowania przez KE przekazanych dotychczas dokumentów.

Pani Romana Aziewicz poprosiła o informację nt. udziału organizacji pozarządowych w strukturze beneficjentów wspartych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Pan Mirosław Zucholl przedstawił w odpowiedzi dane dotyczące osi priorytetowych współfinansowanych z EFS według stanu na koniec roku 2022, które przedstawiały się w sposób następujący:

- Oś Priorytetowa 3 *Edukacja*: JST - 71,4%, przedsiębiorcy - 14,9%, **NGO - 7,2%**, szkoły/uczelnie/jednostki naukowe - 6,4%;
- Oś Priorytetowa 5 *Zatrudnienie*: Przedsiębiorcy - 54,3%, JST - 31,3%, **NGO - 11,9%**, szkoły/uczelnie/jednostki naukowe - 2,1%, inne - 0,4%;
- Oś Priorytetowa 6 *Integracja*: JST - 49,9%, **NGO - 36,8%**, przedsiębiorstwa - 11,5%, inne - 1,2%, szkoły/uczelnie/jednostki naukowe - 0,6%.

Pan Mirosław Zucholl skomentował przywołane przez siebie dane zauważając, że różnice pomiędzy osiami są w dużej mierze naturalne i wynikają ze specyfiki wsparcia w danym obszarze. Przykładowo w Osi Priorytetowej 3 wyraźnie dominują jednostki samorządu

terytorialnego co wynika z faktu, że organami prowadzącymi szkoły/przedszkola są przede wszystkim właśnie JST.

Dalszych pytań i uwag nie zgłoszono.

Ad. 4

Zastępca Przewodniczącego oddał głos Pani Patrycji Szczygieł (Zastępcy Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), która przedstawiła prezentację nt. efektów wsparcia przedsiębiorstw w ramach RPO 2014-2020 oraz wybranych wniosków z ewaluacji RPO WP 2014-2020. Prezentacja stanowi **załącznik nr 5** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pan Maciej Dobrzyniecki (Business Centre Club) skomentował jeden z przedstawionych w trakcie prezentacji wykresów zwracając uwagę, że wśród obszarów na jakie zostały przeznaczone dotacje dla przedsiębiorców, wsparcie na działania badawczo-rozwojowe w dalszym ciągu pozostaje na dużo niższym poziomie w porównaniu z obszarami takimi jak podnoszenie kwalifikacji pracowników czy wzmacnianie zdolności personelu zarządzającego. Jest to jego zdaniem niepokojący trend zwłaszcza biorąc pod uwagę rosnącą przewagę USA nad Unią Europejską w dziedzinie B+R. W opinii Pana Macieja Dobrzynieckiego niekorzystnym zjawiskiem jest ponadto dysproporcja w możliwościach pozyskiwania wsparcia przez mikro i małe przedsiębiorstwa w porównaniu do średnich przedsiębiorstw, w związku z czym w trwającej perspektywie na lata 2021-2027 warto rozważyć pewne zmiany w podejściu do tej kwestii. Na koniec wyraził opinię, że z uwagi na toczące się aktualnie dyskusje na temat przyszłości polityki spójności, bardzo trudno przewidzieć jak będzie kształtować się sytuacja pod względem możliwości wspierania przedsiębiorstw po roku 2027.

Pani Patrycja Szczygieł przyznała, że Instytucję Zarządzającą czeka bardzo poważne wyzwanie w kontekście wspierania działalności badawczo-rozwojowej w ramach Programu FEP 2021-2027. Z jednej strony zasadne wydaje się aby w większym stopniu Program skoncentrował się na średnich przedsiębiorstwach, z drugiej jednak, firmy znajdujące się na wyższym poziomie rozwoju – a takimi są w wielu przypadkach właśnie średnie przedsiębiorstwa – w większym stopniu powinny korzystać ze wsparcia oferowanego z poziomu krajowego jak również z programu ramowego *Horizont Europa*. To te programy są bowiem w stanie zaoferować dużo większe środki, które mogą stanowić dla ich beneficjentów znaczący impuls rozwojowy. Zauważyła ponadto, że program regionalny był w stanie zaspokoić tylko część potrzeb przedsiębiorstw, gdyż w ramach RPO WP 2014-2020 wsparcie uzyskało ok. 4 tys. firm na ok. 300 tys. działających w regionie. Pani Patrycja Szczygieł poinformowała także, że IZ szczegółowo analizuje raporty powstające na zlecenie Komisji Europejskiej, jak choćby Raport M. Draghiego czy Raport E. Letty, wskazujące na konieczność całościowego przeprofilowania polityki gospodarczej UE. W jej opinii z całą pewnością należy jednak docenić pozytywne efekty, które udało się

dotychczas uzyskać, biorąc pod uwagę ograniczony zakres i środki jakimi dysponował Program na lata 2014-2020, a także niesprzyjającą w ostatnich latach sytuację zewnętrzną.

Pan Maciej Dobrzyniecki zgodził się ze spostrzeżeniami Pani Patrycji Szczygieł i podkreślił, że dotychczasowe działania na rzecz wsparcia przedsiębiorstw niewątpliwie należy uznać za sukces. Wyjaśnił, że swoim wcześniejszym komentarzem chciał przede wszystkim zwrócić uwagę na te elementy, które powinny stać się fundamentem przyszłych programów polityki spójności. Poinformował ponadto, że zamierza rozpowszechnić przedstawioną w tym punkcie prezentację wśród pomorskich przedsiębiorstw, ponieważ wielu z nich najprawdopodobniej nie ma wiedzy nt. nowych instrumentów wprowadzonych w ostatnim czasie w ramach Pomorskiego Funduszu Rozwoju

Zastępca Przewodniczącego podziękował za komentarz Pana Macieja Dobrzynieckiego oraz poinformował, że wątki poruszane w dyskusji będą kontynuowane w ramach prac Komitetu Monitorującego Program FEP 2021-2027. Podziękował także za zwrócenie uwagi na kwestię przyszłości polityki spójności w kontekście wniosków płynących z raportów M. Draghiego i E. Letty, dotyczących konieczności przyjęcia bardziej innowacyjnego podejścia do polityki gospodarczej UE.

Pan Karol Bober (Konfederacja Lewiatan) zapytał, czy w ramach przeprowadzonego badania ewaluacyjnego analizowana była kwestia wpływu środków przeznaczonych dla przedsiębiorstw na uzyskiwanie patentów. Przychylił się także do spostrzeżeń Pana Macieja Dobrzynieckiego zauważając, że o ile wspieranie mikroprzedsiębiorstw ma głęboki sens ze względu na trudności w dostępie do kapitału przez tę grupę firm, o tyle ciężko spodziewać się, że to właśnie mikroprzedsiębiorstwa będą w stanie wziąć na siebie główny ciężar w zakresie tworzenia innowacji.

Pani Patrycja Szczygieł poinformowała, że poruszona kwestia była analizowana w ramach ewaluacji, a liczba uzyskiwanych patentów w regionie nadal pozostaje na dość ograniczonym poziomie. Zwróciła jednocześnie uwagę, że dane dotyczące zgłoszeń patentowych nie oddają aktualnego stanu, ponieważ badanie ewaluacyjne było przeprowadzane w ubiegłym roku kiedy część projektów nadal pozostawała w trakcie realizacji, a co za tym idzie, beneficjenci nie mogli jeszcze wykazać efektu w postaci uzyskanego patentu. W związku z tym dane te będą niewątpliwie zmieniać się w czasie, a wątek dotyczący patentów będzie przedmiotem analiz także w ramach działań ewaluacyjnych, które będą podejmowane w Programie na lata 2021-2027.

Dalszych pytań i uwag nie zgłoszono.

Ad. 5

Zastępca Przewodniczącego oddał głos pracownikom Agencji Rozwoju Pomorza S.A. – Panu Wojciechowi Tyborowskiemu (Dyrektorowi działu Obsługi Inwestora), Pani Katarzynie Matuszak-Dzierżyńskiej (Dyrektorowi działu Rozwoju Przedsiębiorczości) oraz Panu Rafałowi Mitiańcowi (Dyrektorowi działu Regionalna Instytucja Finansująca) którzy

przedstawili prezentację na temat realizacji przedsięwzięć: *Invest in Pomerania*, *Pomorski Broker Eksportowy*, *Spektrum* oraz *Impuls*. Prezentacja stanowi **załącznik nr 6** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pan Karol Bober podziękował za kompleksowe podsumowanie realizacji przedsięwzięć podkreślając, że spotkały się one z ogromnym odzewem ze strony pomorskich przedsiębiorców. W związku z faktem, że trzy spośród czterech omówionych przedsięwzięć będą kontynuowane w ramach perspektywy 2021-2027 zapytał jakich zmian należy się spodziewać w kolejnych edycjach w porównaniu do tych z lat 2014-2020.

Pan Wojciech Tyborowski poinformował, że w związku ze zmianami jakie dotyczą światową gospodarkę, w przypadku *Invest in Pomerania* dostosowaniu i modyfikacji musi ulec przede wszystkim proces targetowania, który będzie miał przełożenie na zakres geograficzny w jakim koncentrować się będzie największa aktywność.

Pani Katarzyna Matuszak-Dzierżyńska poinformowała, że pewnym zmianom ulegnie system grantów w ramach *Pomorskiego Brokera Eksportowego*. Zasadnicza część będzie funkcjonowała na dotychczasowych zasadach, jednak planowane jest także wprowadzenie nowej części o charakterze przygotowawczym, która będzie wykorzystywana np. do działań związanych z udziałem w przetargach międzynarodowych czy w partnerstwie zagranicznym w ramach projektów Komisji Europejskiej. Jak zauważyła, pozwoli to firmom na lepsze przygotowanie się do konkretnych działań. Planuje się ponadto większe skoncentrowanie na kilku wyłonionych branżach, ponieważ jak pokazują dotychczasowe doświadczenia, dłuższa praca z daną grupą firm w określonym sektorze przynosi znacząco lepsze efekty. Dodała, że oprócz tego w ofercie pozostaną również działania otwarte dla wszystkich. Zwróciła także uwagę na problem, jaki stanowi aktualnie kwestia możliwości uczestnictwa w targach. Ministerstwo ustaliło bowiem listę targów, w których mogą uczestniczyć wyłącznie programy centralne, co wywołało dyskusję pomiędzy Ministerstwem i regionami. Lista ta obejmuje wiele wydarzeń, w tym najciekawsze imprezy targowe na świecie. Jeśli zatem podejście to zostanie utrzymane, Agencja Rozwoju Pomorza będzie zmuszona opublikować listę targów, w których nie będzie można brać udziału w ramach *Pomorskiego Brokera Eksportowego*. Na koniec poinformowała, że w ramach przedsięwzięcia *Spektrum* planowane jest dodanie dwóch nowych obszarów tematycznych.

Ad. 6

Zastępca Przewodniczącego przeszedł do kolejnego punktu porządku obrad i oddał głos Pani Ewelinie Żaguń (Kierownikowi Referatu w Departamencie Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego), która przedstawiła prezentację na temat prowadzonego procesu polityki wyjścia z instrumentów finansowych w RPO WP 2014-2020. Prezentacja stanowi **załącznik nr 7** do protokołu.

Zastępca Przewodniczącego podziękował za wystąpienie i oddał głos zgromadzonym.

Pytań i uwag nie zgłoszono.

Ad. 7

Zastępca Przewodniczącego przeszedł do ostatniego punktu obrad tj. wolnych wniosków.

Nie zgłoszono żadnych wniosków.

Zastępca Przewodniczącego podziękował obecnym za udział i zakończył XIX Posiedzenie Komitetu Monitorującego.

ZATWIERDZAM

Przewodniczący Komitetu Monitorującego RPO WP 2014-2020

Mieczysław Struk

Załączniki:

1. Lista obecności;
2. Porządek obrad XIX posiedzenia KM RPO WP 2014-2020;
3. Prezentacja nt. polityki gospodarczej Pomorza w czasie kryzysu Covid-19;
4. Prezentacja nt. stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020;
5. Prezentacja nt. efektów wsparcia przedsiębiorstw w ramach RPO 2014-2020 oraz wybranych wniosków z ewaluacji RPO WP 2014-2020;
6. Prezentacja nt. realizacji przedsięwzięć: *Invest in Pomerania*, *Pomorski Broker Eksportowy*, *Spektrum* oraz *Impuls*;
7. Prezentacja na temat prowadzonego procesu polityki wyjścia z instrumentów finansowych w RPO WP 2014-2020.